

Orosz levéltári források az 1944 őszi moszkvai kormányalakítási tárgyalásokról, az Ideiglenes Nemzetgyűlés összehívásáról és az Ideiglenes Nemzeti Kormány megválasztásáról (Közli: Vida István)

In: Feitl István (szerk.): Az ideiglenes nemzetgyűlés és az ideiglenes nemzeti kormány 1944–1945. Politikátörténeti Alapítvány, Budapest, 1995.

1994 szeptemberében levéltári kutatásokat folytathattam Moszkvában az Orosz Föderáció Külügyminisztériuma Levéltárában az Ideiglenes Nemzetgyűlés összehívására, az Ideiglenes Nemzeti Kormány megalakítására, valamint a fegyverszüneti tárgyalásokra vonatkozóan, amelyek 1945. január 20-án a magyar fegyverszüneti egyezmény aláírásához vezettek. V. M. Molotov külügyi népbiztos

titkárságának és a Külügyi Népbiztosság (a Külügyminisztérium) magyar referatúrájának 1944–1945-ös anyagából kaptam fontos iratokat, közöttük Molotovnak a magyar kérdésben folytatott tárgyalásairól készült emlékeztetőket és jegyzőkönyveket, angol, amerikai és szovjet jegyzékeket, a magyar referensek feljegyzéseit és előterjesztéseit, s a magyar fegyverszüneti delegáció szóbeli jegyzékeit

és beadványait. Az alábbiakban ezekből közlünk 20 dokumentumot, amelyek 1991-ben váltak kutathatóvá, s néhány kivételtől eltekintve most jelennek meg először magyarul. A rendelkezésemre bocsátott iratanyag természetesen a fegyverszünettel, illetve a kormányalakítással kapcsolatban csak a külügyi vonalon zajlott tárgyalásokba enged bepillantást. A katonák közötti tárgyalásokról, Rákosi Mátyásnak a moszkvai kommunista emigráció képviselőjeként a szovjet pártvezetéssel folytatott megbeszéléseiről, vagy az 1944 december eleji értekezletekről, amelyeken Molotov, V. G. Dekanozov helyettes külügyi népbiztos és G. M. Puskin, valamint Rákosi mellett a Magyarországról Moszkvába rendelt Gerő Ernő és Nagy Imre vettek részt, s amelyen egy vagy két alkalommal Sztálin is megjelent, itt nem találtunk okmányokat. Azokat minden valószínűség szerint a katonai levéltár, illetve az úgynevezett elnöki levéltár őrzi.

A dokumentumközlés teljes szövege:

{phocadownload view=file|id=490}

